

JADI MLADOG ANĐELA
Jasmina Malešević

JADI MLADOG ANĐELA

Jasmina Malešević

Beograd, 2010.

Autor

Jasmina Malešević
jasminamal@hotmail.com

Izdavač

Asocijacija Ars et Norma
www.arsetnorma.com

Za izdavača

Aleksandra Slađana Milošević

Recenzenti

Ratko Božović
Tomislav Milošević

Dizajn i priprema za štampu

Maja Tomić

Štampa

Megraf, Beograd

Tiraž

300 primeraka

Aleksandri Slađani Milošević

*Koja se raduje
Kada zamahnem krilima*

*Koja čuva i usmerava
Moje pesničko biće*

Zahvaljujem se

Slobodanu Mašiću, Ratku Božoviću, Tomi Miloševiću i Milanu B. Popoviću na specijalnim efektima podrške.

Od srca se zahvaljujem Maji Tomić i njenom laptopu.

PREDGOVOR

MOJA PESMA – TO SAM JA

Ovo je knjiga pesama u kojoj je dominantna ljubavna tema. Ova magnetična preokupacija naše pesnikinje našla se u središtu poetske opservacije o drami čovekovog postojanja. I što je najvažnije, Jasmina Malešević je na taj način potvrdila kreativnu zrelost, spisateljsku samospoznaju i poetičku samosvest. Štaviše, ova pesnikinja obznanjuje da je za nju poezija tako važan oblik životnog iskustva da bi bez njega njeno individualno postojanje bilo besmisleno, a proživljena egzistencija nepodnošljiva.

Ima se utisak da se ona pesmom oslobađa svojih opsesija i svojih teskoba ali, što je izuzetno značajno, ona svoju pesmu oslobađa od traumatizovanog životnog iskustva. Čini to majstorski kako bi u njenoj pesmi bila prisutna ne samo neprikosnovena suština pesništva već i suština bivstvovanja. Time se ona pokazuje kao osobena literarna ličnost koja svoju zagledanost u čudesni svet i svoju unutrašnju stvarnost preinačava u nadmoćne ritmove poetskog mišljenja, u originalne poetske slike. Tako je pesnikinja i našla put do vlastite pesme, do individualizovanog pesničkog govora i mišljenja. Njen lirski subjekt svedoči kako je snažna strast koja se našla kao pogon pesničke mašte, fantazije i invencije kroćena da bi došla do izražaja nepatvorenost lirske subjektivnosti i neponovljivost pesničkog doživljaja. Suštinski, to je forma autopoetičkih ispovesti. Zato se sa sigurnošću može reći da je autorka baš to što peva, to što je njena pesma. To je jedan od bitnih razloga što u ovoj poeziji ima toliko osećanja i sećanja, ali i misaonosti.

Pesnička zbirka “Jadi mladog anđela” deluje kao dobro sagrađen pesnički vrt u kome je sve na svom mestu, u gotovo savršenom redu. Dobro odmerena metafora i još bolja hiperbola čine da pesnikinja hoće više da saopšti nego da nagovesti. Ona je u svoja lirski opažanja utkala podsticajnu snagu darova poezije i kristalizaciju svojih promišljanja. U njenoj pesmi nikad ne preovlađuju najbolnija i najtragičnija ishodišta. Ma koliko da je ljubav prepoznata u neumitnoj prolaznosti, pesnikinja je ne svrstava u neutešne uspomene već je vidi kao tragove lepote anđeoskog bivstvovanja. Stoga nije neobičan ni naslov njene pesme: “Sve što kažem je ljubav”. Ona je ljubavi sagradila pesnički Olimp.

U delu *Kunst und Koexistenz* Ernst Fišer saopštava da je za ostvarivanje čovekove celokupnosti neophodan *homo amatro*, čovek sposoban da voli, dostojan ljubavi, koji priznaje ljubav, koji s nekim drugim želi da postane jedno,

koji putem čulnog, duhovnog, umetničkog zajedništva stvara čovečanstvo i sagledava svoju beskonačnost. Na ovaj način, on prihvata svet ne kao posedovanje, nego kao „postojanje“. Očigledno, *homo amatro* snažno bi podupirao život izvan uspavljajuće ravnodušnosti i trivijalnog svakodnevlja. On bi podsticao i puteve samoostvarivanja, izgradnju sopstvenog ja. U kolopletima ljubavi, u intimi postojanja, u lepoti trajanja, u punoći samstva, u tišini bića pesnikinja nalazi podsticaje za svoje stihove i poetsko pamćenje, za rekonstrukciju životnog proticanja.

I dok se savremenik uveliko pita da li je romanična ljubav već stanje koje pripada prošlosti, pesnikinja Jasmina Malešević obnavlja kroz svoju pesmu romantiku kao ljubavnu čaroliju. „Čežnja mog srca? To je poezija!“. Sačinjena od čežnje ali i strepnje, od sna i iluzija, od patnje i straha, ona izgrađuje životni stil koji se mnogo više odnosi na prolazna stanja i munjevitu prolaznost nego na trajne forme egzistencije. To već nije srećna okolnost. U tome je sadržano važno svojstvo njene dramatičke, ali i krhkosti koja se gorko i ironično označava dosetkom – sve što je vredno ne može dugo da traje. Nije teško dokazati da je romantika, kao čudesno i fantastično čovekovo unutrašnje zbivanje, kao složenost i metafizika bića uveliko postradala u tehno-ekonomskoj civilizaciji u kojoj vladaju racionalističko – realistička svest i tehnokratsko – pozitivistički um. U takvoj usmerenosti savremene civilizacije ne bi bilo ništa sporno kad se njenom sveprisutnošću ne bi potiskivalo iskustvo nesvesnog i subjektivnog, kad se ne bi gotovo nepovratno sloboda zagubila.

A sloboda je pretpostavka za ostvarivanje ljubavnih igara. „Vodila sam ljubav / Koja se ne rađa u alkama / I ne rasipa u slami“. Tu je već visoko određeno stanovište pesnikinje kao što je prisutno saznanje da opasni „savršeni razum“ najčešće zaobilazi vrednosti osećajnog i tajnovitog ljubavnog života. To je opasno skretanje s puta koji bi vodio do čovekove celovite samopotvrde, do njegovog očuđenja, do čoveka kao fantastičnog bića. A zna se da kao čovekov usud postoji uočljiva podvojenost između onoga što je savremenik primoran da čini, što se od njega traži i onoga što želi u svojim najintimnijim, imaginarnim i maštovitim težnjama. A to što on želi nemoguće je prepoznati nezavisno od zagonetnog nesvesnog, subjektivnog i individualnog mikrokosmosa.

A mikrokosmos Jasmine Malešević iskoračio je od jasnog životnog stava do poetskog samoodređenja, do njenog pesmovanja. Izgleda da je u tom pogledu iznenadila i sebe i svoje privrženike, svoje čitaoce. To je već nešto. Mnogo više od običnog očekivanja.

Profesor Ratko Božović

SILAZAK U SVEMIR

Zagazila sam u sva razdoblja
Jer sam nekada bila pesnik

Napravila sam
Čaroban napitak
Da bih zauvek ostala pesnik

To je jedino stanje duha
Koje me premeće u anđela
Dok lepršam
Razlivajući srce
Najvatrenijim zanosom

Zagazila sam u sva razdoblja
Ne bih li otvorila kapije
Srca
Uma
Tela

Ne bih li na pučinu plavu
Spustila treptaj
Koji su stvorile zvezde

Zagazila sam
U sva poetska razdoblja
Kako bi ljubav sišla u svemir

VEČERA BEZ SREBRA

OKIĆENA STRELAMA

Učinilo mi se
Dolaziš

Počeh da podrhtavam
Iz kuće vatru da teram
Zaigraše veseli dani
Da se od magle
Ne razboliš
Pojavi se ptica
Što jednom umre
A drugi put preživi

Učinilo mi se
Dolaziš

Bacih jastuke
Na vrhove
Da se ne nabodeš
Bacih bol u okove
Da pomisliš
Kako mi je
Prečista krv
Kako mladost
Stoji na oblaku i čeka

Učinilo mi se
Dolaziš

Život i smrt nosiš
A nisi san

ZAŠTO IMAM PROVIDNE OČI

Penjući se na vrh
Ispustila sam dušu

Skotrljala se u kanjon
Kao zvrk

Da je sa mnom
Stigla na vrh
Približila bi se Suncu

Duh se hranio visinama
Duša se opijala dubinama
Zato imam providne oči

Sklupčana kraj oblaka
Napih se i vode
Koji poslao topli bog

Ali vremenom
Postadoh kupa bez vina

Voda je sa neba
Vino je iz zemlje

Nedostaje mi duša

TEŠKOM SILOM PRITISNUTA

Bez ijedne reči
O ljubavi
Bez ijednog
Minuta
Provedenog
U čekanju
U istoj sobi
Gde sam
Skidala kožu
U istoj postelji
Gde sam
Kitila perje
Bez želje
Da dočekam jutro
Teškom silom
Pritisnuta
Izgubila sam
Ružu

JADI MLADOG ANĐELA

Mašem
Belom zastavom
Mašem
Razapinjući žudnju
Po travi
Drobeći bol
U svetlost
Iznemoglu od puta
Mašem nebesima
Da me vrate
U kućicu bez broja
U zalogaj
Za anđele
Večno gladne

ZVONČIĆI BOLA

Ogledajući se
U snovima

Patnje kruže

Patnje vole

Patnje žele

Zbog toga
Skup svih bolova
Ne dopire do njih

Kružeci orbitama
Patnja je zvon

Bolovi su zvončići

DOLINA DNA

Smirivala sam ruke
Grleći u mraku
Bure baruta
Lomeći grane
Slomljenim prstima
Smirivala sam usne
Ljubeći hrastovu koru
Noseći oko vrata
Tovar kamenja
U dolini dna
Smirivala sam grudi
Želeći dobar vetar
Belim pticama

OD ČEGA ŽIVE POLJUPCI

Jedno od mojih imena
Prestalo je da se odaziva
To ime
Savršeno čuje
To ime
Savršeno prepoznaje
Šapat
Ako ljubav živi od poljubaca
Ako ime živi od poljubaca
Od čega žive poljupci
Jedno od mojih imena
Prestalo je da se odaziva
To ime
Savršeno čuje
To ime
Savršeno prepoznaje
Krik
Ako usne žive od poljubaca
Sasekla sam reči u buđenju
Jedno od mojih imena
Prestalo je da se odaziva
To ime
Savršeno čuje
To ime
Savršeno prepoznaje
Strah
Ako ime živi od poljubaca
Od čega žive
Šapat
Krik
I strah

BEZBOLNA LJUBAV

Vodila sam razgovor
Pokretima duše
Razumom
Koji telo ne razume
Nisam bila sputana
Osveštenim lancima
Kapima i glasom
Koje gutam kao vatru
Vodila sam ljubav
Koja se ne rađa u alkama
I ne rasipa u slami

U ZAGRLJAJU ZIME

Odzvanjaju
Zvončići bola
Dok obilaze
Putanju papira
Posle udarca
U gong
Tišina će zanemeti
Zaboraviću
Da tonem visinama
Da jedno zvono
Uvek tinja
Izgubila sam se
Da osmislim ljubav
Prostori beskraja
Postali su plavi
Nema razlike
Između mora i neba
U zagrljaju zime
Poistovećuje nas
Hladnoća
Više te ne poznajem
Gde si

VEČERA BEZ SREBRA

Nisam toliko živa
Da bih videla život
U srebrnoj lepoti
Nisam pehar
Na Tajnoj večeri
U koji kaplje Mesec
Vazduh
Koji ne pokreće srebro
Prekriva doline maglom
U magli
Dremaju moji prsti
Moj pupak
Moje kosti
Nisam toliko živa
Da bih osetila život
U trunčicama srebra
Nisam pehar
Na Tajnoj večeri
U koju kaplje nebo
Prah
Koji ne pokreće ljubav
Prekriva doline maglom
U magli
Dremaju moji prsti
Moj pupak
Moje kosti
Ljubav je
Zgužvala jedra
I plovi ka samoći

PESNIČKA HIMNA

MESEC U ČIZMAMA

Mesec je bio usamljen
Ja sam bila prazna
Dodirivao me je
Bez odjeka
Jer sam letela
Kao izgubljeno jagnje

Svemir nije samo mudar
Rekao je
Kada za nečim žudi
Bez prestanka treperi

Htela sam da kažem
Da drhtim
Ali mi njegove stope
Privukoše pažnju

Napraviću ti čizme Meseče
Da na vreme raspleteš
Košmarne ljudske snove

Napravila sam čizme
Od ognjila

Zakovane
Sa hiljadu zlatnih klinova

ČEŽNJA U RITMU VALCERA

Spavaj ljubavi
U tvom snu
Biću kiša
Koja pleše
U ritmu oblaka
Čežnja
Koja steže
Svilenim prstima
Samo tako
Mogu da te volim
Samo tako
Mogu da te imam
Spavaj ljubavi
Biću vatra
Koja ljubi
Srebrnim usnama
Čežnja
Koja prati
Večnim stazama
Samo tako
Mogu da te čujem
Samo tako
Mogu da te vidim
Sanjaj ljubavi
U ritmu
Cvetnog valcera
U stvarnosti
Ja ne postojim

LJUBAVNA ANTITEZA

Zamisli da te ne volim
Čežnja bi latice ruža
Bacila u bezdan
Zamisli da te ne sanjam
Na uzglavlju
Reči bi se saplitala
I mrsile bol
Zamisli da te ne tražim
Noć bi presekla Mesec
Njegovo oko
Pustilo bi suzu
Kada zatvoriš dlan

Zamisli da te volim
Čežnja bi ponela krunu
I nežnim plaštom
Prekrila noć
Zamisli da te sanjam
Nad uzglavljem
Usne bi odmršile
Onu istu bol
Zamisli da te tražim
Nebo bi spustilo Mesec
Kada otvoriš dlan

PELINKOVAC KOJI JE BIO NA KONCERTU

Ostao je sâm
Sa kriškom
Limuna
Dobro
Rashlađen
Za koncert
Zamirisale su
Gorke trave
Gurajući
Prvi gutljaj
Na ples
Između
Kapi života
Zveckale su
Kockice leda
Sâm
Sa kriškom
Limuna
Slušao je
Pesmu
O travama
Koje
Leče dušu
O pelinkovcu
Koji je
Na koncertu
Pronašao sebe

BOG U ČAROBNOM ŠEŠIRU

Pozivam anđele
Na pobunu
Držim srce
Ako pukne
Prestaće da žubori
Nagovaram cveće
Da miriše
Nagovaram ptice
Da cvrkuću
Pobuđujem nebo
Na uzbunu
Seti se
Udišemo Mesec
Sitnim dušama
Noć je neobuzdana
Velika blizina
Nas razdvaja
Um se pretvara
U komadiće straha
Srce u poeziju
Zato ljubav
Miriše na bosiljak
Zato podižem
Anđele
Oni će te opkoliti
Oni će te raniti
Poljupcem
Seti se
Držim te za ruku
Cveće miriše
Ptice cvrkuću

RADOSNA RIMA

Da bih bila
Lepša
Svetom Duhu
Se približavam
Sve više
Osećam čudesa
Talasi gneva
Postaju sen
Kada nestane
Tama
Ako preživim
Let
Imaću
Rumene usne
Od sjaja
Skovanu svest
Da bih bila
Još lepša
Svetom Duhu
Se približavam
Sve više
Osećam nebesa
Talasi bola
Postaju sen
Kada nestane
Tama
Ako nadživim
Let
Imaću
Obraze svetle
I jedan
Manje greh

MUZIKA I BAKLJA

Poljubac je svitac
Zadržan u sećanju
Težak kao senka
Lagan kao stena
Odvaljena sa oblaka

Poljubac je beskraj
Zarobljen u telu
Dok ljubav ne dosegne
Slobodu kretanja

Poljubac je svitac
Zatvoren u sećanju
Muzika i baklja
Što uspavljaju noć

JEZGRO LJUBAVI

Kada se duša razloži
Na osnovne sastojke
Kada se reči uobliče
U razumljive linije
Kada mozak postane
Nepregledan žig
Kada se u grudima
Zaglavi san
Kao vojska
U blatnjavom kanjonu
Kada te progutam
Pogledom
Obnevidelim od gladi
Znaj da se ljubav
Urušava u zvezdu
Koja spava
Ispod svetlosti

KAPLJA PLAVOG MORA

Sve ono što talasi i svila
Govore otmenim pokretima
Mekoća kojom raznose jedra
Ti i ja

Srećom preskačemo ostrva
Noseći zlatno jaje
Sve ono što tražimo
Nalazi se

U tragu morske kaplje
Uzaludno se opiru prsti
Uzaludno se opiru misli
Ljubav je stvorila zvezde
Zvezde su spustile treptaj
Sve ono što talasi i svila
Govore vrelim pokretima
Mekoća kojom vezuju snove
Ti i ja

Dižemo školjke sa dna
Prepune soli i peska
Sve ono što govori ljubav
Svojim nemim uzdasima
Lakoća kojom pomera stene
Možeš li slušati sa mnom
U kaplji plavog mora

PESNIČKA HIMNA

Lebdim kao pesma
Između zemlje i neba
Oh voljena
Bol se prekida i nastavlja
Crvena si i crna
U belinama magle
Ako poljubim oči
Otvorićeš kapke
Ako usnama
Dotaknem usne
Šapatom ćeš me ljubiti
Pronaći ću te
Ispod svemira
Ispod haljine
U Mesečevoj postelji
Saslušaću cvrkut srca
Te ptice
Zarobljene u grudima
Tog neba
Treperavog od žudnje
Oh voljena
Ljubavnik sam i vetar
Dolazim iz pesme
Odlazim u pesmu

GOSPODAR PEŠČANOG SATA

MAŠINA KOJA PERE LJUDE

Usisavam te
U ćelije
Pumpom
Koja liči
Na srce
Pumpom
Koja je bila
Veliko srce
Preslikavam
Svetlost
Koja
Posmatra
Scenu
Usisavam te
U mašinu
Koja
Pere ljude
Kada povrede
Nečije nebo

PRODUBI SVOJE DISANJE

Nijedan božji lik
Ne pripada ljudskom telu
Nijedan svetlosni zrak
Ne greje dušu sveta
Plave nebeske oči
Ne vide zemaljski um

Ljubavi

Obriši tragove stradanja
Belih i crnih anđela
Udahni miris proleća

I diši
Diši duboko
Dok ne izdahneš cvet

ODLAZAK U LIMUNADU

Neke stvari liče na život
Koferi imaju tvoj miris
Oni čuvaju ljuskice
Oraha lešnika badema
Ovo je pesma o nosaču
Koji je vukao teret
Do zemlje
Čije su grudi glatke
Kao limunova kora
Ovo je pesma o ruci
Koja je spustila kofer
Dajući prstima snagu
Da mrse venac u travi

U DOSLUHU S PESMOM

Kada te gledam
Nemirnim očima
Gleda te Bog

Kada te dodirnem
Širi se beskraj
Na vrhovima prstiju

Kada ti govorim
Glas moj kaplje
Niz nebesko srce

U dosluhu s pesmom
Varke smo koje plutaju

Kroz mene
Bog voli tebe
Kroz tebe
Bog voli mene

Dao nam je
Rumene usne

Da bi sam sebe ljubio

TRUBICE

Mogla sam da uđem
U tvoju utrobu
Da uletim u svemir
Vrata su bila otvorena
Ali stotinu malih anđela
Držalo se za ruke
Da su hteli
Oni bi me skinuli
Namazali uljem
I pustili da prođem
Nisam imala mačeve
Nisam imala kamenje
Izduvale su me trubice
Kroz zaključana vrata

OBLAK OD ČOKOLADE

Istopio se
U lavirintima tela
Oblak od čokolade

Blaženi
Neponovljiv ukus
Uspavljivao je oči
Srećom za miran san

Sve su ređe noći
Kada iz bunila
Padam u naručje
Slatkih prevara

Na prozoru
Pomeram senke
I pišem čokoladi

Ljubav se opire žudnji
Kada žudnje više nema

ORHIDEJE NA BAMBUSOVOM ŠTAPU

Dok bacam orhideje
Pomeram oči
Ne mogu da ih otvorim
Ne mogu da ih zatvorim
Da ne vidim
Kako latice bez mirisa
Kreću na put

Dok bacam orhideje
Zatvaram oči
Mrak svetluca
Dajući životu
Mogućnost da oživi
Svetluca
Slika anđela
Koji je moj
I moja slika
Koja pripada nebu

Dok bacam orhideje
Otvaram oči
Silinom ljubavi
Brzinom pesničkih koraka
Skidam
Poslednji cvet
Sa bambusovog štapa

NISAM STEPSKI VUK

Ne mogu da te dodirnem
Da te raspršim
Ne mogu da te ostavim
Ni svemir da ti postavim
Ja te jurim
Jurim
Zavejanim svetom crnim
A nisam stepski vuk

Kada me suze
Umorom sustignu
Kada na tren
Tragove obrišu
Ulovi me san
Na leđima srne
Jer nisam stepski vuk

Ne mogu da te uhvatim
Da te udahnem
Kapi iz srca
Nebu da posvetim
Ja te jurim
Jurim
Zavejanim svetom crnim
A nisam stepski vuk

UDARAC DUŠOM

Anđeo je tražio cvet
Koji miriše na Boga
Širio je nozdrve
Kada ugleda ružu
Purpurne boje
Ko si ti
Pitao je
Ti
Koja kradeš
Mirise Tvorca
Ja sam ljubav
Tvog života
Od zanosa
Zamirisa ruža
Bog je tražio anđela
Koji miriše na ružu
Širio je nozdrve
Kad ugleda anđela
Blistavog od rose
Ko si ti
Pitao je
Ti
Koji kradeš
Mirise Tvorca
Ja sam ruža
Tvog života
Zamirisa anđeo
I pade

GOSPODAR PEŠČANOG SATA

Njegov nadljudski napor
Da pronikne u sećanje
Koliko je trajalo
Stvaranje i razaranje
Poslednjeg naleta ljubavi
Koliko se trenutaka
Zadržao dodir
Na mlečnim putevima kože
Koliko je trenutaka
Gledao dvoboj
Između panike i straha
Da neće biti voljen
Njegov nadljudski napor
Da pronikne u sećanje
Siguran je znak
Da gazi beskrajem
Kada mu vreme nije

PROPADANJE U BLISKOST

ZVONA TVOG GLASA

*Nedostaju zvona
Tvog glasa
Da me oštro bude
Kada zaspim na litici*

Ulazim u tajnu

U hiljadu jednu tajnu

Kao evnuh
Koji ulazi u harem

Kao ruža
Iskidana nemirom

Urojeni u oblak
Kleče moji atomi

Pre nego što se rasprše
Zamišljaju mesto
Na kome će se sresti

Kao čeznju za tobom

Kao odjek u tebi

SETNA PLANETA

Zavezala sam korenje
Očistila pećinu

Siluetu ptice
Ugasila vatrom

Rane tvoje junačke
Bile su bezbolne

Moj dodir te lečio
Slatkim travama

Dodir te izlečio
Toplotom medveda

Kidala sam med
Da bih te nahranila

U krilu anđela
Tajno okupala

Na steni sam spavala
Stenu sam uspavala

Rane moje ljubavne
Bile su junačke

KROTITELJ LAVOVA

Ako sam poslednja kap
 Koja je prelila čašu
 Ostavljam te ljubavi
 Hladnu i okrutnu
 Da gospodariš sobom
 Kao krotitelj lavova
Prošlost puštena s lanca
 Iščupaće mi grudi
 Ukroti mlade lavove
Pa ih pusti da me pojedu

KAD CELIM BIĆEM SKOČIM

Otvori zenice
Da celim bićem
Skočim

Put do tebe
Strm je
Nepredvidiv

Možda čekaju
Kočije
Možda su
Mreže bačene

Zatvori zenice
Da celim bićem
Krenem

Pomiluj me
Blagošću

Nezamislivom
Za anđela
Koji nikada
Nije voleo

IZNAD RUŽE

Ispod stola
Sakupljam bubice
Klečim na ekserima
Bode me pena iz kose
Bodu me šiljci
Pseće ogrlice
Tvoja kolena krekaju
Oštreći vodu
Tvoji listovi njišu
Metalnu baladu
Hajde pojedi me
Zovom divljine
Rastrgni kožu
Koja prekriva svet

ISPOD RUŽE

Iznad snega
Iznad uspavanih
Bubica
Iznad magme
Spasonosni tunel
Kopa tajna
Sama sa sobom
Podeljena
Bez mirisa i zvuka
Iznad mrvica
Koje ostavljaju kosti
Iznad magle
Spasonosni tron
Kopa tajna
Tražeći carstvo
U kome caruje ruža

PESAK I SO

Strast je
Strašnija od škorpije
Pesak i so
Prekrivaju njene staze
Umor skače
Izboden vrelom posteljom
Ne možeš umreti
Ne možeš živeti
Od bola
Koji nanosiš sebi
Ne možeš zaspati
Bez ruže
Koja miriše na opijum
Ne možeš voleti
Bez nade
Da ćeš u zagrljaju vatre
Izgubiti sve

Strast je
Opasnija od škorpije
Ako se plašiš
Zamoli zvezde
Da te rode
U nekom drugom sazevžđu

LUČA MAKROKOZMA

Bio je lud za njom
Kao najludi mesec
Kao žar, koji ostavlja žar ptica
Nije bio princ
Nije bio vitez
Ni svirač laute
Što u prašini
Rasipa zvuke
Samo je bio lud za njom
Kao svemirski kockar
Trgovac
Koji u pesmama preprodaje galaksije
Bio je lud kao san
Luđi od prolećnog vetra
Srce je stvoreno
Da bi lutalo
Ludilo je stvoreno
Da bi ludeo za njom
Jer ona, Luča velikog kosmosa
Razbija svest
Svetlom drvodelje
Jer ona, Luča velikog kosmosa
Anđele očima pokreće
Na početku beše slovo
Na kraju beše reč
Bio je lud za njom
Kao repata kometa
Jer ona, Luča velikog kosmosa
Komete stvara iz pepela
I razara ih vatrom

DOK SRCE BIJE GROMOVE

Izgubiti se
U nekom
Drugom
Biti on
U oblacima
Zavući se
U kožu
Koja
Opija
Svetlost
Izabrati
Ljubav
Koju
Ne možeš
Ljubiti
Imati
Novčić
Imati
Bunar
Imati želju
Nad željama

Znači

Stopiti se
Sa probušenom
Aurom
I teći
Kao svemir
Bez korita

PROPADANJE U BLISKOST

Lepota nad lepotama je propadanje u bliskost.
Najlepša propast, od svih uzimanja i davanja.

Senke su propadale naizmenično,
držeći brojanicu sa tri mala prsta.

Ako bi htele da se osene,
pravile su rezove na površini srca.

Lutajući kroz jesen, upoznale su šumu,
najopasnije mesto za prikrivanje strepnje.
Da li će odbraniti mit o izgubljenom smislu,
ili će propadati do sudnjeg dana?

Senke su odrazi penušavog vina.

Propadanje je kretanje njihovog pevanja.

Bliskost je povezivanje misli, u svilenkastu mrežu.

SREBRNA VEČERA

VAGA KOJA TREPERI

Sada sam
Zlatna nit
Između
Glave i srca
Presek od zlata
Između
Tame i svetla
Zlatna sredina
Tvojih
Kosmičkih
Nadanja

Bog uzima
Vaga meri
Dodire koji liče
Na ludilo
Pupčanu vrpcu
Koja treperi
Nebo se vrti
Oko ljubavi
Sada sam oblak
Koji te čeka
Postavljen
Na zlatnoj tacni

SAVITLJIVI VRHOVI

Koliko ću tvojih oblika preživeti, pre nego što potonem na dno?

To je čežnja savitljivih vrhova.

Nežnost koja razbija grudi, vrtlozima svemira.

U drugoj polovini života, izabrala sam blagoslov, koji dolazi od tebe.
Mogućnost isceljenja, mogućnost ispunjenja, otvaranje biblijskih pečata.

Ljubav zrelog doba, obilazi vetrenjače.

Miluje te, nevidljivim prstima.

Gleda te, nevidljivim očima.

Ćuti, ubitačnim ćutanjem, tražeći reči koje menjaju svet.

Kada stavim ruku na srce, držim tebe.

Tišina postaje nema, skidajući pepeo od kamenčića i soli.

Šta nas razdvaja?

Ljubav?

Strah?

Ili poljubac, koji nikada neće stići?

NEBESKA TRAVA

Naša privrženost leprša
Kao rana
U penušastom gnezd

Želim da je razmaglim
Da je raspirim
Vatrom
Iz manastirskih suza

Naša je privrženost
Nebeska trava

U kojoj dremaju
Bubamare

O RAZUMU

Od suza sve raste.

Drveće se obnavlja.

Debele, suve grane postaju glatke.

Na njih sleću slavuji i pevaju.

Novogodišnja noć, bila je plemenita.

Zamahnula je snežnom lampom, gurajući pahulje u pesničko ludilo.
Natočila je medveđu krv u crveno vino, da bi predočila svest o dubini.

Nacrtala je putanju bliskosti, da bi mi predkazala materiju,
od koje je izgrađena večnost.

Bilo je toplo, kao u paklu.

Ruke su preusmeravale tokove ljubavnih bolova,
tražeći put iznad zavejane čežnje.

U belini, koja zaustavlja dah, novogodišnja noć je blistala.

I ovog puta dogodilo se isto!

Nerazuman pesnik je šaputao pesmu, zatim je poludeo,
smejući se blistavim usnama.

Da li je neko čuo?

Da li je neko prepoznao, tragove nežnosti, u snegu?

Da li je uhvatio pahulje, koje su izgubile ravnotežu?

KOSMIČKI PLJUSAK

Sapliće me
Boginja proleća
Natopljena tamjanom
Isprskana bosiljkom
Sapliće me
Boginja pokreta
Opijena zracima
Prelomljena suzom
Sapliće me
Boginja haosa
Ljubavlju
U orahovoj ljusci

Pokloniću se
Pašću
Ljuljaću veru
Na ljuljašci
Udahnuću
Miris Meseca
Čekaću
I dočekaću
Kosmički pljusak
Proleća

PLAŠT NEIZRECIVOG

Kada bol isijava u krugovima, prave se talasi.
Kada je oštarih ivica, razdvajaju se misli i padaju u reku.
Bol koja pomera granice, sunča se na koži i raspaljuje kosti.
Bol koja govori... žubori... šišti kao laticice ruža...
Bol izbačena iz duše odsecanjem...
Sve su iste!
Ko boli svojoj prilazi hrabro, hrabar je.
Ko leti zatvorenih očiju, ne vidi plašt Neizrecivog.
Ko se prikrada i puzi, krpa je, koju će obrisati bol.
Bol je put između dva sveta.
Potkovića između tebe i mene.

U SPEKTRU LJUBIČASTOG

Dok čitaš pesmu

Udari talasa
Pomeraju srce
I razbijaju u penu

Miris me primorava
Da potražim čežnju
Osvetljenu
Životima morskih tajni

Iza velikih stvari
Stoje sićušne latice

Ljubavne reči putuju
Da te podsete na nežnost

Ljubavne reči se privlače
Da ne bi umrle u odbijanju

NA LITICI BESKRAJA

Ljubav ima oblik ruže
Miriše na anđela
Maše štapom
Čuvajući stado oblaka
Ljubav čeka
Da me opije vazduhom
Zatim probode čarima
Noću nudi tajanstvo
Pred zoru
Razgrće kožu nemirom
Ljubav oblikuje svest
Brzinom ptice
Koja ispušta krik
Ljubav luduje
I Boga pitaj
Gde će stići

SVE ŠTO KAŽEM JE LJUBAV

Hodati pored tebe,
u svakom trenutku zamišljati kako te držim za ruku,
kako nas vide ptice,
koje nisu otišle na jug...

Naravno, moja ruka se ne bi pokrenula.
Samo bi se zgusnule četice, grejući noć, pored zaleđene reke.

Prolazili su dani.
Onaj deo ispod nabranih planina, nije pronašao trenutak,
u kome bi verno naslikao sebe.

Potrebno je da probijem granicu, ispod koje se komešaju oblaci,
zaljubljenost i suze.
Nemoć, da se pokrene lavina koja bi smirila,
neverovatne godine umiranja za tobom.

Danas je moja ruka uzela papir i krenula putem koji dobro poznaje.
Senke lica su poverovale,
da su zapisane reči življe od pucketanja vatre koja se pali glasom.
Pisati a ne govoriti, ukazivalo bi na prisustvo anđela,
na žubor bistre ali uplašene vode.

Zato neću pisati.
Zato ću govoriti.

Celim dahom, ispisivaću reči u vazduhu.
Sjaj tvojih očiju će slušati, jer sve što kažem, biće ljubav.

SREBRNA VEČERA

Bila sam pehar
Na tajnoj večeri
U koji kaplje Mesec

Radosne misli
Pravile su krugove

Zatvarajući
Poslednji
Savršen krug
Ostavile su deo
Dovoljno veliki
Da kroz njega
Kaplje nebo

Prah
Koji pokreće ljubav
Prekriva doline srebrom
Od srebra su moji prsti
Moj pupak
Moje kosti

Ljubav je
Raširila jedra

I zaploviće u svemir

BIOGRAFIJA VIDLJIVOG BIĆA

Mačak u staklu mojih pogleda

VAGA KOJA TREPERI

Rođena sam 1962. godine u Beogradu. Po profesiji sam veterinar, po zanimanju obučar, po dužnosti pesnik. Objavljene knjige:

Rođeni iz iste smrti (Jasmina Malešević – Vojislav Brković,
poetski dijalog o ljubavi, Sfairos, Beograd 1990)

Skarabeg (Jasmina Malešević,
Sfairos, Beograd 1992. – Književna nagrada “Milan Lalić”)

Adame ne ljuti se (Aleksandra Slađana Milošević – Jasmina Malešević,
Draslar Partner, Beograd 2001)

Teodor na zidinama Starog Bara, 2009.

BLAGOSLOVENA U VRTU

U meni raste cvet. Nastao, iz semena ženskih ruku. Kraj toplih i bolnih
otoka. Prividno besmrtnih. Teodor među smiljem. Potopljen u laticama.
Raste. U hladu. Od čistog, suvog drveta. U meni raste cvet. Skidam okove.

Da bude jedina minđuša.

(1994.)

BIOGRAFIJA NEVIDLJIVOG BIĆA

Susret sa granama iz mladosti

DOLAP MOG DETINJSTVA

Muze su odlučile, da postanem poeta. Kroz san, unele su stihove, u behar moje majke. Polen oca je doneo, zvezdane listove na Dar. Tako je otpočelo brazdanje, svetlog i tamnog purpura. Maštala sam, o beskrajnim kapima. Kao suza, koja prolazi kroz sve slojeve Zemlje, da bi u dubini postala čista, bilo je moje cvetanje.

Došlo je vreme da siđem sa udobnih grana, i krošnje dovoljno guste, da me zaštiti od prašine. Možda sam bila preteška od Sunca. Možda me je ubila ptica. Ne sećam se... Posle silaska u svet, počela sam da pišem.

Dunav, cveće i ptičice, Beška 1992.

KAD PORASTEM

Osluškujem reku i okresana stabla. Opirem se silama, koje me zatvaraju u mahunu. Mahuna ne nosi opanke od presne kože. Ona ne može da peva.

Dodirujem koru, zaklinjući se, da nikada neću poljubiti,
mrtvog guštera i probušenu loptu.

Kada naučim kako se raste... Kada porastem ...
Ja ću biti... Jedno obično biće...

Merdevine sa kojih padam

STEPENICE KA TEBI

Čovečanstvo je htelo da se uspenje na nebo, prvo stepenicama, a potom kada su ga zbolele noge, izmislio je lift. I šta sad? Ne mogu svi u lift: nastaje guranje, ubijanje, ratovi.

Veoma malo ljudi zakorači u raj, što dokazuje da je put ka Bogu, jedini put koji prelazimo sopstvenim nogama. Od života se ne može pobeći! On je u svemu onome, što mislimo da nije!

Svakog dana, sa drvenih merdevina padam... I penjem se... Ka Tebi...

Na fotografiji su slike Ljubav i Hram, Ksenije Đurović

Ljubav je Hram. U Hramu je Ruža. U Ruži je Kap.

Neko nosi Ružu da ubije, pa je pokloni. Neko zri pa krvari. A ja sanjam Ljubav, koja umire od reči. Sanjam, jer je san zaštitnik nebesa, osetljivih na dodir. U toj čauri, od svetle svile, prespavaću, neograničeni broj putanja. Ljubav se predaje mudrosti, da bi svest o samoći iščezavala.

U Ruži je kap. U Hramu je Ruža. Ljubav je Hram.

Raspuknuto pesničko srce, Ada 2007. godine

PESNIČKO SRCE

Poezija je opasnija od ljubavi. Kada joj prepukne srce, vodim je na reku, misleći da je nevinna. Iza mojih leđa, voda upije grehe, krštene, ugrizom svemira. Sve što Bog stvori, ljubav može da rastvori. Zbog čežnje postajem gruba, ohola i razmažena. Čežnja mog srca? To je poezija!

Izlog na Terazijama

OBUĆARSKI SALON

U obućarskoj radnji nasleđenoj od oca, prepliću se životi nepoznatih žena, njihova zlatna i okamenjena stopala. Prepliću se radosti mojih prijatelja.

I blista...jedna čudesna zvezda.

Majstor pravi cipele pa ih pušta niz vetar.

U dubini cipele, probudiće se zmaj.

Oluja je srušila stablo

ŠUPLJINA KOJU TRAŽIM

Šupljina koju tražim, kalup koji pravim, upoznaće ptice, mrvice i cveće.
Spojiću se sa sobom kada zaspim u stablu.

Da bih ispunila svet, napisaću pesmu koja svetli u mraku.

Sada sam nešto, neko i ništa. Sada sam niko i praznina.

Šireći poglede šta vidim?

Na pola koplja, vijori anđeo!

Kula Svetog Dimitrija, Solun 1986. godine

SMISAO STRASTI

Tokovi civilizacije teku tok, tok. Bog... analizira melodiju, iz koje ispadaju note, a zatim se vraćaju preobražene. Ushićena zvukom koji miluje lice, brišem odraze izbezumljenih očiju i kule suviše slabe da zaustavi bol.

Šta je strast u svemu tome?
Plod uma? Tela? Ili svemira?

Stimice na polici za knjige

KAMEN KOJI DONOSI SREĆU

Sjajan od zgusnute sluzi, umotan u vlasi trave, stvoren je beskrajnim trpljenjem, biljni kamen. Uglaćan u utrobi krave, zemlju je savladao, moj srećni kamen. Mereno nemuštim godinama, on živi na polici sa knjigama, željan da im sačuva srž.

Kada kamen prekrijem dlanom, srećne misli ispunje vazduh.

Klupa sa naslonom od celog srca

KROTITELJ TRENUTKA

Kada nebeske reči zaleče rane, putevi me opet vode u nepoznato.

Sklona svemiru, ponekad zalutam. Upadnem u bunar.
Zakačim se za vrh kule. Ponekad, ukradem nečije srce,
uživajući u čudesnom ukusu vina, koje kaplje niz grlo.

Neponovljivost je najdublja veza sa životom.

Zato plutam... na talasima, kao krotitelj trenutka.

Dušek od sena, Tara 2008. godine

FILOZOFSKA KRAVA

Da li su čovek i seno skloni mešanju ili se mešaju neskloni? Prelepa krava je radoznala! Bubice se igraju ispod sena, a u glavi čoveka, igraju ratnički ples.

Ko je ova mala? Pesnik, veterinar, obučar?

Krava ne nosi cipele napravljene od ljudske kože.

Krava udari, samo kad umre od bola.

Slikajte me! Želim da mi se vide uši. U njima su božanske note. Strpljivo gradim mlečne puteve i ne mogu da se porodim bez vaših ruku. Dotle ste me doveli. Da! Radoznala sam, jer kroz mleko dobijate pamet.

Ko je ova mala, što spava u mom senu?

Aleksandra Slađana Milošević i Jasmina Malešević na promociji zajedničke knjige Adame ne ljuti se, u Knez Mihailovoj ulici, 2001. godine.

ADAME NE LJUTI SE

Sve što je u knjizi rečeno o Lilit – tačno je. Sve što je Eva htela da zna, a nije imala koga da pita – naučila je od Lilit. Adam je silom prilika morao da oboži svoju strastvenu prirodu, jer su ga obožavali: i Bog i Lilit i Eva.

Slađana je uglavnom bila Lilit. Ja sam uglavnom bila Eva. Lilit je progutala potope. Eva je svakog dana krala i krala jabuke iz gradskih voćnjaka.

Na rebu je zapisano, da su za jednu idealnu ženu potrebne bar dve. Na grani je urezano, da je za jednog neokrtnjenog čoveka, potrebna čudesna šuma.

POGOVOR

ISPOVEST ANĐELA

*Ljubav je nema i samo poezija
može da govori u njeno ime
Novalis*

Poezija je ona vrsta energije koja nikada ne ostane *zamrznuta*, ona se kad-tad javlja, oslobađa u obliku misli ili reči i ne mora se poistovetiti sa strašću, već naprosto potrebom da se određene impresije trajnije sačuvaju. Jedna mlada pesnikinja (Marina Petrović), u svojoj reminiscenciji napisala je, da su *reči igla u pustinji osećanja*, a mudri Aristotel da je poetski govor *otmen i poseban*. Pesnikinja Jasmina Malešević se već iskazala kao liričar osebene provinijencije. Sama i u projektima sa elokventnom i senzibilnom Aleksandrom Slađanom Milošević, te Vojislavom Brkovićem oglasila se u književnoj javnosti sa tri knjige (poslednja 2001). Već u tim knjigama pa i u njenoj aktivnosti na animaciji pisane reči, ispoljeni su: talenat, erudicija, angažovanost, što upućuje na zaključak da njena ljubav prema poeziji nije samo mladalački hir, već nešto ukorenjeno u njenom bitisanju, jednostavnije rečeno, njeno drugo Ja.

I eto, posle devet godina nova pesnička knjiga – *Jadi mladog Anđela*. Knjiga o ljubavi ili liriska eksplikacija njenih emocija. Kako je Ona to iz duše (a duša je naglašeni sinonim u njenim stihovima), u jednoj pesmi napisala: *Ljubav je raširila jedra / I zaploviće u svemir*. Opus od pedeset pesama pesnikinja je podelila u pet tematski srodnih ciklusa: *Večera bez srebra*, *Pesnička himna*, *Gospodar peščanog sata*, *Propadanje u bliskost* i *Srebrna večera*. Već vizuelno, od jednakog broja pesama u ciklusima, preko njihove konfiguracije, tematske hronologije, jasno određene poetike pa do arhitektonike samog stiha, očitava se perfekcionizam, kako u poetskom rafiranu, tako i u estetskom modelu poetske vizure.

Sam naziv knjige ima ličnu, intimističku konotaciju. Ona je taj Anđeo, a jadi poput ljubavnih jada mladog Vertera (asocijacija na poznati lik i delo), provlače se u različitim varijacijama, od pesme do pesme.

Objekat njene percepcije (u ljubavnoj poeziji Muza), nije personalizovana, čitaocu se čini kao apstrahovana, opšta ili od Boga data. Primerna su

i dovoljno uočljiva njena osećanja i to je bitno za ovu poeziju. Ona spaja duhovnost i ljubav u jednu simbiozu i želi sa tom svojom ljubavi u svemir: *Zagazila sam u sva poetska razdoblja / Kako bi ljubav sišla u svemir*. Bez sumnje da ona ljubav smatra nasušnom potrebom bitisanja, sa verom da će joj se uvek recipročno uzvratiti. Njeno specifično osećanje povezanosti duhovnog i stvarnog, slikovito je eksplicirano u stihovima: *Kroz mene Bog voli tebe / Kroz tebe Bog voli mene*. U sličnoj konotaciji, kad ljubav započinje od duhovnog objekta, to osećanje da je Bog inicirao ljubav prema bližnjem (a ljubav se, naravno manifestuje kroz različite oblike), izraženo je u pesmi *Udarac dušom: Anđeo je tražio cvet / Koji miriše na Boga*. U istoj pesmi: *Ko si ti / Ti koja kradeš mirise Tvorca. Ja sam ljubav tvog života / Od zanosa zamirisa ruža*.

Jasmina je intelektuala sa jednom širom opštom spoznajom, viđenjem i interesovanjem: od biblijskog (*Pesma nad pesmama*) do naših savremenika koji su u svojim stvaralačkim (poetskim ili proznim) zahvatima imali i ljubav: Crnjanski, Dis, Desanka Maksimović... Ali ona ipak ne peva na njihov način, setno, uzneseno, panagirično. Ona koristi refleksivna sazvučja: *Pojavi se ptica / Što jednom umre / A drugi put preživi*. Kakva snažna ekspresija u doživljaju ljubavi! Ptica kao personifikacija ljubavi, koja ponekad zna da se skloni ili pritaji. Metaforično, *jednom umre a drugi put preživi*. Poezija modernog jezgra uz misaonu recepciju o ljubavi!

Nemački filozof Fridrih Šlegel je nagovestio fuziju filozofije i poezije. Naši savremeni pesnici su to već prihvatili, a za Jasminu je to jedina, ekvivalentna komunikacija sa stihom, modelom njenog intelektualnog govora. U celoj knjizi pesnikinja koristi modernu konstrukciju stiha. I to je uglavnom osnovna estetska odlika ove poezije. Takođe, cela je pedantno strukturirana, ciklusi sa po deset pesama, a čak i više pesama pojedinačno su takođe metrički određene. Kao mag *Ona dolazi iz pesme / I odlazi u pesmu*.

Ponekad se nađu i stihovi koji refrenično naglašavaju intonaciju. Primer vrhunske pesme u ovoj knjizi: *Od čega žive poljupci*. Ali stvarno je teško u ovako ujednačenoj, a dobroj poeziji praviti iznimke, izdvajati bilo što.

Takvo tumačenje ide uz poeziju koja tek sazreva, a ova je sasvim zrela, samosvojna i ne potrebuje poređenja. *Ako ljubav živi od poljubaca / Ako ime živi od poljubaca / Od čega žive poljupci*. Ili filozofično: *Ljubavne reči se privlače / Da ne bi umrle u odbijanju*.

Na premise kojih u ovoj poeziji ima mnogo, pesnikinja odmah daje odgovore, a ti odgovori su iz njenih emocija i njenih saznanja.

Pesme: *O razumu, Savitljivi vrhovi, Plašt neizrecivog*, su kombinacija lirskog i narativnog poetskog govora, one su i više deskriptivne i najviše filozofične. *Novogodišnja noć bila je plemenita...* slede njeni darovi, servirani na najsuptilniji način.

Moram da se otrgnem od kliširanog miljea i kažem: dugo poznajem pesnikinju, čitao sam prethodne knjige, očekivao sam nešto novo, neobično i uspešno, ali ova knjiga prevazilazi moja očekivanja, od čitaoca traži ponovljena iščitavanja.

Danas je moja ruka uzela papir / I krenula putem koji dobro poznaje. Iz pesme Sve što kažem je ljubav.

A šta bi više od ljubavi – i mi ostali!

Tomislav Milošević, književnik

SADRŽAJ

Predgovor: Ratko Božović 7

Silazak u svemir. 9

VEČERA BEZ SREBRA

Okićena strelama. 13

Zašto imam providne oči. 14

Teškom silom pritisnuta. 15

Jadi mladog anđela. 16

Zvončići bola. 17

Dolina dna. 18

Od čega žive poljupci. 19

Bezbolna ljubav. 20

U zagrljaju zime. 21

Večera bez srebra. 22

PESNIČKA HIMNA

Mesec u čizmama. 25

Čežnja u ritmu valcera. 26

Ljubavna antiteza. 27

Pelinkovac koji je bio na koncertu. 28

Bog u čarobnom šeširu 29

Radosna rima 30

Muzika i baklja. 31

Jezgro ljubavi. 32

Kaplja plavog mora. 33

Pesnička himna. 34

GOSPODAR PEŠČANOG SATA

Mašina koja pere ljude. 37

Produbi svoje disanje. 38

Odlazak u limunadu. 39

U dosluhu s pesmom. 40

Trubice. 41

Oblak od čokolade.	42
Orhideje na bambusovom štapu.	43
Nisam stepski vuk.	44
Udarac dušom.	45
Gospodar peščanog sata.	46

PROPADANJE U BLISKOST

Zvona tvog glasa.	49
Setna planeta.	50
Krotitelj lavova.	51
Kad celim bićem skočim.	52
Iznad ruže.	53
Ispod ruže.	54
Pesak i so.	55
Luča makrokozma.	56
Dok srce bije gromove.	57
Propadanje u bliskost.	58

SREBRNA VEČERA

Vaga koja treperi.	61
Savitljivi vrhovi.	62
Nebeska trava.	63
O razumu.	64
Kosmički pljusak.	65
Plasť neizrecivog.	66
U spektru ljubičastog.	67
Na litici beskraj.	68
Sve što kaŹem je ljubav.	69
Srebrna večera.	70

Biografija vidljivog bića.	71
Biografija nevidljivog bića.	75

<i>Pogovor</i> : Tomislav Milošević.	91
--	----

ISBN 978 – 86 – 913799 – 0

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1

МАЈЕШЕВИЋ, Јасмина, 1962- *Jadi mladog anđela / Jasmina Malešević.* - Београд : Асоцијација Ars et Norma, 2010 (Београд : Megraf). - 96 str. : ilustr. ; 21 cm

Тираж 300. - Str. 7-8: *Moja pesma - to sam ja: predgovor / Ratko Božović.* - Str. 91-93: *Ispovest anđela : pogovor / Tomislav Milošević.*

ISBN 978-86-913799-0-2
COBISS.SR-ID 176898572